

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 pett vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati pett vrst & Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisat se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocencova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Spor med Francijo in Italijo:

Položaj je napet, a ne kritičen

Italija smatra, da sporazum med Rimom in Parizom, ki ga je sklenil leta 1935 Laval, ne obstoja več ter da se morajo na novo urediti vsa sporna vprašanja, predvsem pa vprašanje Tunisa

Rim, 12. dec. br. Napetost med Francijo in Italijo zaradi incidentov v Tunisu in neprestanih demonstracij v Italiji in Franciji je dala francoskemu in angleškemu tisku povod za zelo pesimistične prognoze glede nadaljnjega razvoja mednarodne politike.

V Rimu pa ne dele tega mnenja in ni opaziti tu nikakega vznemirjenja. Italijanski tisk naglašja, da so razne vesti o vojni nevarnosti, ki jih prinašata pariški in londonski tisk, tendenciozne ter da jih objavljajo zgolj z namenom, da ustvarijo nerazpoloženje proti Italiji.

»Gazeta del Popolo« piše, da morajo senzacionalne vesti londonskih listov in njihovi komentarji, ki prikazujejo francosko-italijanske odnose kot zelo kritične, presenetiti vsakega objektivnega opazovalca in se mora tako pisanje angleškega tiska obsoditi tembolj, ker tendenciozne in netočno prikazuje italijanske aspiracije, pri čemer pozablja, da odgovorni angleški krogi polagajo največjo važnost na pravilen in pristen razvoj odnosov z Italijo v času, ko so po uveljavljenju italijansko-angleškega sporazuma v teku priprave za bližnji obisk predsednika angleške vlade Chamberlaina v Rimu.

»Piccolo« smatra, da gre za manever, ki

so ga vprizorili protifašistični krogi v Parizu in Londonu z namenom, da alarmirajo javno mnenje ter da tako izkorekne vtis kakor, da je doživela polom politike, ki jo vodi Chamberlain in za katero se zavzema tudi Mussolini. Dijaške demonstracije v Franciji in Italiji gotovo ne doprinašajo k pomirjenju duhov in bi mogle nepopravljivo kompromitirati francosko-italijanske odnose. Italija v nobenem primeru ne misli na kako nevarno avanturo prepričana, da v Parizu prav tako računajo z uspehom diplomatskih iniciativ kakor v Rimu, da se čimprej razstijo vsa sporna vprašanja. Le zaradi pasivnosti francoske diplomacije in neodločnosti odgovornih pariških krogov so francosko-italijanski odnosi zašli na mrtvo točko. To pa še ne pomeni, da bi se sporna vprašanja v najkrajšem času ne mogla urediti.

»Tribuna« naglašja, da odgovorni londonski krogi upajo, da bo na sestanku Chamberlaina z Mussolinijem uspelo razčistiti vsa vprašanja, ki so povod raznih sporov med Francijo in Italijo ter da bo tako omogočen sporazum med Parizom in Rimom.

»Giornale d'Italia« pa naglašja v svojem uvodniku, da je treba vsa vprašanja,

ki so bila z govorom grofa Ciana v italijanskem parlamentu postavljena na dnevni red, čimprej rešiti. Francosko stališče, da so vsa sporna vprašanja rešena s sporazumom iz leta 1935, po mnenju lista ne drži, ker ta sporazum za Italijo ne obstoja več. Italija pa je pripravljena urediti svoje odnose s Francijo na isti osnovi, ki jo je Francija s svojim postopanjem med abesinsko vojno popolnoma uničila. Najprej pa je treba rešiti vprašanje Tunisa.

Rim, 12. dec. a. List »Relazioni Internazionali« je objavil članek pod naslovom »Francija in naravne zahteve italijanskega naroda.« List piše med drugim:

Francija je s svojim trmastim konservativizmom pred vsem dokazala, da prav nič ne razume potreb Italije in celokupnega evropskega položaja. Nemogoče bo ustaviti revizionistično gibanje. Francija naj se jasno zaveda:

1. Naravne zahteve italijanskega naroda niso ničesar novega.

2. Nemčija ne bo odstopila od osi Rim-Berlin.

Kar se tiče zahtev v Afriki, je treba reči, da je italijanski Tunis za ves italijanski narod najvažnejša zahteva. Nihče ne more dvomiti, da je Francija odšla v Tu-

nis proti volji Italije. Francija se lahko vzdrži v Tunisu samo s sodelovanjem Italije. Kadar bo to sodelovanje odnehalo, tedaj bo Tunis za Francijo izgubljen. Muslimansko prebivalstvo je namreč sovražno razpoloženo napram Franciji.

Od Džibutija pa moramo reči tole: Med pogajanjmi za mir je Italija zahtevala Džibuti zase. Francozi so ta predlog odbili, danes pa je usoda Džibutija, njegovega pristanišča in njegove železnice v rokah Italije.

O Suezju se mora ugotoviti, da se mora nehati zasebno izkoriščanje podjetja, ki živi od splošnosti. Ob koncu pravi članek:

To so trije afriški problemi, ki morajo biti urejeni. Sedaj je prišel čas za ureditev takozvanega tuniskega vprašanja. Ime Tunis ima danes isti pomen kakor pred 30 leti imeni Tridanta in Trsta. Z oja ali brez osi je za nas položaj jasen. Vsi zadnji sporazumi so bili doseženi tako, da je bilo spoštovanje ravnoteže o pravičnih zahtevah narodov. Italijanski narod mora s francoskim urediti zgodovinske zadeve. Italijanski narod je popolnoma jasno postavil te probleme na politično polje. Ali jih bodo uredili ali ne, Italija jih bo znala sama urediti.

Nj. Vel. kraljica Marija

Je v soboto prispela v London, kjer bo ostala delj časa. Na železniški postaji Viktorija so jo pozdravili Nj. Vis. knežinja Olga s teto Nj. Vel. kraljice Marije infantko Beatrico. Navzoči so bili tudi člani jugoslovenske kolonije s poslanikom Kasildolcem na čelu.

presijajna zmaga. Vsem, ki ste me volili, se iskreno, iskreno zahvaljujem. Pozdravljam belo Ljubljano.

Borba za ustanovitev neodvisne Velike Ukrajine se je že pričela

Zanimiva poročila praških listov — Nemčija in Japonska podpirata težnjo Ukrajincev po polni državni samostojnosti

Praga, 12. dec. Praški list »A-Z« objavlja dalje poročila, o ukrajinskem vprašanju ter naglašja, da se je borba za veliko neodvisno Ukrajino že pričela. Borba za ustvaritev ukrajinske države bo predstavljala najbolj ogorčeno bitko po bitki Focha proti Ludendorfu. Izid te bitke bi moral zapечатiti sovjetski režim.

Tp mnenje praškega lista deli, kakor izgleda tudi celokupno javno mnenje češko-slovaške. Dejansko so se začeli dogodki v Podkarpatski Ukrajini razvijati z veliko naglico. Tega razvoja ne ovira ne zima, ki je zavladala v Karpatih, niti ne dogodki na Sredozemskem morju v zvezi z napetostjo med Italijo in Francijo. Celo daljna Japonska se je začela zanimati za ukrajinsko vprašanje in na vrhovih Karpatske se je pojavil njen interes v osebi tajnika japonskega poslanstva v Moskvi Kihoko. Ta diplomat je kakor naglašja na »študijskem potovanju« po vzhodni češko-slovaški republiki. Včeraj je obiskal predsednika

podkarpatske vlade magr. Voločina, ki mu je med drugim izjavil: Danes imamo sicer Ukrajince šele malo državno, toda naša upanja so zelo velika.

Na drugi strani opozarjajo politični krogi na to, da se je te dni vrnil s »študijskega potovanja« po Nemčiji podkarpatski minister Reval. Uradno poročajo, da je v Berlinu proučeval gospodarska vprašanja, ki se tičejo odnosov Podkarpatske Rusije in Nemčije. Istočasno z njim pa je prišel v Chust tudi poseben nemški vojaški opazovalec v spremstvu večjega števila nemških diplomatskih uradnikov.

Podkarpatska vlada je zgradila v Chustu provizorično radijsko postajo, ki je namenjena izključno propagandi Ukrajincev. Politični in diplomatski krogi v Pragi so prepričani, da se je že pričela propaganda za ustanovitev samostojne ukrajinske države, ki bi obsegala ne samo podkarpatske, marveč tudi poljske in ruske Ukrajince.

Razburljive volitve v Klajpedi

Nemci napovedujejo združitev Klajpede z Nemčijo — Ogorčenje v Kovnu — Poseben zakon o zaščiti države

Kovno, 12. dec. br. Včeraj so bile volitve v avtonomni klajpedski pokrajinski parlament. Sprva v litovskih krogih tem volitvam niso pripisovali posebne važnosti, zadnje dni pred volitvami pa se je izkazalo, da proglašajo Nemci te volitve za plebiscit, ki naj odloči o zopetni priključitvi Klajpede Nemčiji. V tem duhu je bila usmerjena vsa nemška propaganda in dosegli so, da so poprej razcepljene nemške skupine postavile enotno listo pod vodstvom dr. Neumanna, voditelja klajpedskih nacistov. Litovske stranke so se prav tako pogajale za skupen nastop, vendar pa med njimi ni prišlo do sporazuma.

V volilni boj so šle s štirimi listami. Nemci so dočela po hitlerjevskem vzorcu organizirali stitnjeno glasovanje in so spravili na volišče vse svoje volilce. Posebna rediteljska služba je skrbela za to, da nišel v izgubo niti en nemški glas. Tudi iz inozemstva so poslali vse klajpedske Nemce, ki so se pripeljali s posebnimi vlaki in parniki v Klajpedo ter tam oddali svoje glasove. Zaradi silno kompliciranega volilnega sistema podrobni rezultati še niso znani, toda splošni pregled kaže, da so Nemci prejeli absolutno večino. Od 29 po-

slancev jih bodo imeli v novem pokrajinskem parlamentu 27. Na snočnem manifestacijskem zborovanju v Klajpedi, kjer so slavili svojo zmago, je dr. Neumann napovedal, da bo prvi sklep, ki ga bo novo izvoljeni pokrajinski parlament sprejel, proglašenje zopetne združitve Klajpede z Nemčijo.

V litovskih političnih krogih so dogodki v Klajpedi izzvali veliko razburjenje. V Kovnu je bilo snoči prirejeno veliko protestno zborovanje, na katerem so govorniki zahtevali odstop vlade in povratek svojaesnega predsednika republike Woldemarasa, ki je vodil politiko močne roke ter zajezil vsa separatistična stremjenja v Klajpedi.

Vlada je imela snoči pozno v noč trajajočo sejo, na kateri je sklenila objavo posebnega zakona o zaščiti države. Ta zakon je naperjen predvsem proti nemškemu stremljenju, da se Klajpeda odcepi od Litve. Dijaštvo je priredilo snoči na ulicah velike demonstracije proti vladi in zahtevalo njen odstop, dolžec jo, da je s svojo politiko zakrivila poraz Litovcev v Klajpedi.

Korporativni sistem na Poljskem?

Prve razprave o volilni reformi

Varšava, 12. dec. Politični krogi pripisujejo veliko važnost delu posebnega odbora sejma, ki razpravlja o reformi volilnega zakona. Pričakovanja opozicijskih strank, zlasti onih z leve in sredine, da se bo volilni zakon izpremenil v smeri demokratizacije, so se izkazala za popolnoma neosnovana. Kolikor se more sklepati iz politične deklaracije šefa tabora narodnega edinstva generala Skvorenjskega, ki jo je

podal ob sestanku novo izvoljenega sejma, kakor tudi iz izjav vodilnih parlamentarnih činiteljev, izključuje nameravana reforma volilnega zakona vsak povratek k prejšnji demokratski osnovi. Sodeč po vsem se je tabor narodnega edinstva, ki bo o tem odločal, že odločil za tako rešitev volilne reforme, ki predvideva uvedbo korporativnega sistema na Poljskem.

Blok malih kolonialnih držav

Pobuda Portugalske v svrhu skupne obrambe kolonijske posesti in statusa quo

Lizbona, 12. dec. Listi »Humanidade«, ki je povečen v prvi vrsti kolonialnim vprašanjem, priporoča v svoji nedeljski številki osnovevanje bloka, v katerem bi se združile Belgija, Nizozemska in Portugalska. List naglašja, da se vse tri države nahajajo v enakem položaju, kar se tiče kolonij. Vse tri spadajo v vrsto malih držav, ki pa imajo veliko kolonialno posest. Ta istovetnost položaja je upravičen povod za tesnejše sodelovanje. Vse tri države imajo iste in-

terese, ki jih bodo mogle braniti le v složenem sodelovanju. Ustvariti se mora močan protitež proti zahtevam, ki nimajo nikakega smisla za pravičnost in ki se naslanjajo le na silo onih, ki te zahteve postavljajo. Na splošno se samo po sebi vsiljuje ustanovitev bloka kolonialnih držav, zlasti onih, ki same ne morejo uspešno braniti svojega stališča proti gotovim zavojalnim idejam. Le tak blok bi bil v stanju, da očuva status quo v kolonijah.

Uradna poročila o nedeljskih volitvah

Od službene agencije Avale do 11.30 nismo prejeli še nobenih uradnih poročil o izidu volitev in prosimo zaradi tega naše čitatelje za potrpljenje.

O poteku skupščinskih volitev smo dosedaj prejeli naslednja poročila agencije Avale:

Beograd, 11. dec. AA. Danes so v vsej državi volitve za narodne poslance. Izvoljenih bo 371 poslanec. Po vseh izidih vse države lepo vrne omogočijo veliko udeležbo volilcev. Na vseh voliščih vlada popoln red in mir. Glasovanje se je začelo ob sedmih zjutraj.

Po prvih volilnih izidih do 9.30 je splošno vtis ta, da bo lista, katere nosilec je dr. Stojadinović, dobila ogromno večino v Beogradu ter v dunavski, moravski, vrbaski, drinski, zetski, dravski in vardarski banovini. V primorski in savski banovini vrše pristaši dr. Mačka na volilce silen teror. Zato so glasovi, ki bodo v teh dveh banovinah oddani za dr. Mačka, ne morejo smatrati kot svobodno oddani glasovi.

Beograd, 11. decembra. AA. Danes dopolne so delili po Beogradu tale letak: »Srbi, preden daste svoj glas, pomislite še enkrat, kdo more biti večji vaš prijatelj, Vladko Maček ali dr. Milan Stojadinović.«

Poleg tega so volilcem in prijateljem združene opozicije, JNS in Ljotića poslali glasne poziv, ki so ga tudi v obliki letaka delili po Beogradu in ki se glasi takole: »Vi, ki pripadate jugoslovenski nacionalni stranki in Ljotiću, zdaj po prvih rezultatih volitev že vidite, da vaši kandidati ne bodo izvoljeni. Zaradi tega gre vsak vaš glas ne v korist vašim kandidatom, pač pa v korist dr. Vladka Mačka, ki hoče razdeliti to našo lepo in veliko kraljevino Jugoslavijo.«

Beograd, 11. decembra. AA. Za danes se jasno kažejo osnovne črte in karakteristične poteze današnjih volitev. Poročila, ki so prihajala v današnjem dnevu in katere se zmerom prihajajo v prestolnico naznačeno zmago državne liste dr. Milana Stojadinovića v vseh banovinah, kjer žive Srbi, nato veliko večino v Sloveniji in v krajih, kjer bivajo muslimani. Ta zmaga je popolnoma jasna, to je čista in nedvomna sijajna zmaga, ki je tudi končna. Ta zmaga kaže na popolno in določno razpoloženje ter pripravljenost najširših ljudskih množic, ki so danes odločno dale v ogromni večini svoje zaupanje dr. Milanu Stojadinoviću in nje govim kandidatom. V savski in primorski banovini, ki stoji pod vplivom dr. Vladka Mačka, ter njegovih sodelavcev in ljudi, je bil nedvomno dosežen velik in pomemben rezultat, če se voposlova, da je tam organizacija dr. Vladka Mačka v vsakem pogledu izvajala silen teror in pritisk. V vseh

okrajih primorske in savske banovine — čeprav so se danes dogodili številni dejanski napadi na volilce — je precejšnje število volilcev dalo svoje glasove za listo dr. Milana Stojadinovića, dr. Korošca in dr. Spaha. Čeprav se končni rezultati, ki te ure prihajajo iz vseh krajev države v prestolnico, sedaj šele urejujejo, pa je vendar možno potegniti končno rezultanto iz vseh današnjih volitev. Sklep, ki se more iz tega dejstva potegniti, pravi, da je danes vsa Jugoslavija odločno spregovorila in se izjavila za trdno in popolnoma svobodno politiko, ki jo že tri in pol leta izvaja vlada dr. Milana Stojadinovića. Posebno je treba poudariti, da je večji del voditeljev opozicije na teh volitvah propadel in je bil poražen z ogromno večino v korist kandidatur liste dr. Milana Stojadinovića. Opozicijski voditelji so sami priznavali in še priznavajo, da v predvolilni borbi oblasti nikjer niso delale pritiska na opredelitev volilnih množic. V polni svobodi in brez vsakega pritiska s strani upravnega in policijskega aparata se je ljudstvo opredelilo proti opoziciji in njenim kandidatom. Posebno je treba ob tej priliki poudariti polom in krah JNS. V Požarevcu je bil premagan Bogoljub Jevtić, v Beogradu je bil poražen Pera Živković, a v Ljubljani dr. Albert Kramer. Zelo pomembne so volitve in rezultati v Beogradu, ki so pokazali, da se je za listo dr. Stojadinovića, na kateri kandidirajo v mestu samem poleg predstavnikov JRZ tudi zastopniki industrije, trgovine, obrti in delavstva, odločilo okrog 80% volilcev. Sklep, ki ga vsiljuje opazovanje in urejevanje dosedanjih poročil, je tak, da je Jugoslavija odločno spregovorila in se odločila odločno in v vsej svobodi za politiko, ki jo že tri in pol leta vodi vlada dr. Milana Stojadinovića.

Beograd, 11. decembra. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je imel danes zvečer ob 22. sledeči govor na radiu:

V trenutku, ko JRZ slavi svojo veliko zmago, se obračam k vsem svojim sodelavcem in vsem tistim stotinam in stototom po vsej domovini, ki so glasovali za mojo listo. Vsi ti so dali s tem svoj glas tako za veličino in za napredek svoje domovine in za našo veliko Jugoslavijo. Vsem tem pošiljam svoj prirčni pozdrav. Vsem tem pošiljam sedajle svojo toplo zahvalo.

Beograd, 11. dec. AA. Notranji minister dr. Anton Korošec je imel nocoj po radiu na svoje volilce v Ljubljani tale pozdrav: »Volilci bele Ljubljane! Ko smo se pripravljali na volitve, smo se zbal za Ljubljano, da bi mogla biti naša zmaga ogrožena. Zato sem smatral za potrebno, da vas sam prosim za zaupanje. Hvala Bogu, bitka je dobljena! Zmaga je naša, in sleg

Nemci in Slovaki

Bratislava, 12. dec. Včeraj je predsednik slovaške vlade dr. Tiso govoril na velikem zborovanju v Prišenicah. Zborovanja se je udeležilo okrog 10.000 ljudi, med njimi tudi 3000 Nemcev. Dr. Tiso je v svojem govoru izrazil veselje, da je prišlo na zborovanje tolikšno število Nemcev in izrazil upanje, da bodo Nemci složno sodelovali s Slovaki za obnovo in gospodarsko izgradnjo Slovaške.

Vojvoda Windsorski odpotuje v kratkem v Indijo

London, 12. dec. AA. DNB. »People« je objavil vest, da bo vojvoda windsorski najbrž kmalu odpotoval v Indijo.

Zabranjene demonstracije v Tunisu

Tunis, 12. dec. AA. Oblasti so prepovedale vse manifestacije in sprejeme po mestu. Zato so bivši bojovniki objavili proglas, v katerem vabijo prebivalstvo, da naj izobesijo francoske in tuniske zastave. Zahtevajo tudi, da naj oblasti prepovedo izhajanje italijanskemu listu »Unione«.

Zakon o zaščiti države v Litvi

Kovno, 12. dec. (Havas) Snoči je litovska vlada objavila izredni zakon o zaščiti države. Zakon so objavili najbrž zato, ker se boje nerodov s strani desničarske opozicije. Snoči so se razširile vesti, da so čez dan zaprli več politikov.

Madžarska agrarna reforma

Budimpešta, 12. dec. AA. (Havas). V svojem govoru je včeraj na obnem zboru zveze veleposrednikov kmetijskih minister grof Teleki jasno povedal, kako misli vlada izvesti agrarno reformo. Vlada misli ustanoviti številne manjše posestnike, ki bodo imeli podeljeno jim zemljo v zakup. Agrarna reforma se bo dotaknila zgolj posesti, ki je last tujih državljanov ali pa, ki je last delniških društev, bank in pa posesti, ki je po drugih določbah nerazdeljiva.

Bojazen madžarskih Židov

Budimpešta, 12. dec. AA. Havas. Med Židi se je povečalo vznemirjenje zaradi tega, ker so oblasti napovedale, da se bodo odredbe proti Židom poostrele. List »Vibnadata« piše, da je pred nekaj tedni 20.000 Židov izjavilo svojim rabinom, da so sklenili sprejeti protestantsko ali pa katoliško vero, da bi se tako umaknili posledicam protizidovskih zakonov.

Iz Palestine

London, 12. dec. AA. DNB. Jugovzhodno od Jeruzalema je včeraj dopoldne prišlo do spopada med Arabci in angleškimi četami. V borbi so sodelovala tudi angleška letala. Pri Nablusu so zaprli 30 Arabcev.

Borzna poročila.

Ourth, 12. decembra. Beograd 10, Pariz 11.66, London 20.68, New York 442.50, Brusel 74.45, Milan 23.275, Amsterdam 240.45, Berlin 177.80, Praga 15.14, Varšava 83, Bukarešta 3.25.

